

СВОБОДАполітична, просвіт-
на і господарська

... часопись ...

Виходить ще
тільки в суботу.Адреса Редакції і Адмі-
ністрації Свобода:

Львів Ринок 16.

СВОБОДА

Редактор: Др. Степан Баран.

СВОБОДАкоштує в Австро-
Угорщині річно 8 К.,
... піврічно 4 К., ...
чвертьрічно 2 К.;
в Німеччині 8 марок
річно, 4 М. півріч-
но, 2 марки чверть-
річно; в Америці 2
- доларів річно.Поодинокі числа
коштує у Львові 12
сот., на провінції 16
сотиків.**Нема зміни.**

По довгих заходах вдалося президен-
тові міністрів дрови Зайдлерови склеїти но-
ве австрійське правительство, але не парла-
ментарне, тільки урядниче, зложено з уряд-
ників і фаховців.

В самім факті утворення нового урядни-
чого кабінету в Австрії нема нічого цікавого,
бо в Австрії на чолі держави стояли найча-
стійше урядники, а не відпоручники більшо-
сти парламенту. Нове тільки є те, що по-
раз перший в історії покликано до керми в-
раительства і фаховців зглядно урядників ви-
ключених доси від участі в правліню наро-
дів як Українці і Словінці, а натомість не
покликано ні одного Чеха. Доси було все
так, що міністрами в Австрії були Німці, По-
дяки і Чехи; передовсім два перші народи
були справді пануючими і тільки для них
стояло отвором жерело всяких державних
благодатей. По раз перший по довгих ро-
ках не ввійшов до кабінету ні один Чех, бо
всі чеські партії є тепер в різкій опозиції до
австрійського правительства і домагають ся
здійснення чеського державного права себто
утворення окремої чеської держави на взір
Угорщини зі всіх чеських земель (Чехія, Мо-
равія, Шлеск і Словаччина). Се домагане є
у всіх Чехів однудушне і тому ні один Чех
урядник не скотів вступити до правительства,
котре іде проти сего загально народного че-
ського домаганя.

При кермі остали отже Німці і Поляки
а двома міністрами (міністром просвіти дром
Цвіклінським і польським міністром для Гали-
чини дром Твардовським). Для прикраси по-
кликано ще двох міністрів Славян: Українця
дра Горбачевського і Словінця дра Жольгера.
Як знаємо з заяви нового правительства, не
заносить ся зовсім на далеко ідучі націо-
нально політичні зміни, бо нове правитель-
ство має на цілі головно справи воєнного
господарства. Перебудови Австрії на нових
основах, сотвореня в Австрії дійсного прабі-
жища для доси поневолених народів в фор-
мі сотвореня самоуправних національних об-
ластей — між ними і української зі східної
Галичини і північної Буковини, таки не буде.
В дійсности остало все по старому і над на-
шим народом під новим правительством бу-
дуть дальше панувати польські урядники

Але таки щось стало ся, що покликано
на міністра одного Українця і одного Сло-
вінця.

Що до нас Українців — то іменоване
дра Горбачевського міністром має свою ге-
ловну причину в подіях на Україні і в тепе-
рішній міждержавній політиці.

Не іменоване одного Укра-
їнця міністром, але передача державної вла-
сти в східній Галичині в руки українського
народу заспокоїть наші домаганя і буде до-
казом, що австрійське правительство щиро
думає про нас.

Все отже лишило ся по старому. Над
нами панують дальше Поляки і на разі не
видно назіть кінця їх панованю. Одним сло-
вом, нема ніякої зміни. Тому і з нашої сто-
рони не можна говорити про зміну станови-
ща до правительства і наші послы у Відні
повинні і мусять оставати дальше в різкій опо-
зиції до нового правительства. Ми для Австрії
ли більше як котрий небуть инший нарід,
маємо отже право до того, щоби в рамках
австрійських законів ми самі правили собою
на нашій землі, а не були польськими під-
даними.

Доперва тоді, коли Австрія передасть
власть нашому народови у східній Галичині,
скажемо, що дійсно зайшла основна зміна.

**Становище Народного Комітету
супроти нового правительства.**

В суботу 1. с. м. відбуло ся перше по-
вакаційне засідане Народного Комітету під
проводом посла д-ра Голубовича.

Последні політичні події реферувал се-
кретар Народного Комітету д-р Степан Ба-
ран, обговорюючи політичне внутрішнє поло-
жене в Австрії в звязи з іменованем першого
українського міністра та стверджуючи, що

се іменоване не повинно змінити наших від-
носин до правительства, котре мимо іменова-
ня Українця міністром оставило як видимий
знак польського панованя над нами в схід-
ній Галичині так зване міністерство для Га-
личини, обсаджуючи його в додатку чоло-
віком з вшепольського табору. Нема отже
ніякої причини до радости, коли в східній
Галичині остала дальше в цілости дотепе-
рішна польська самогоя. Супроти того ста-
новище наших послів в парламенті повинно
бути і на будуче опозиційне, аж до хвилі,
коли державна управа в східній Галичині
не перейде в руки українського народу.

Дальше обговорив референт последні
події в польським таборі і справу польських
легіонів,

пе-
реносять ся тепер до східної Галичини. Сей
факт перенесеня кадри польських легіонів на
українську етнографічну область зробив на
українську суспільність некорисне вражене, бо
зона слушно може се вважати як піддержане
польських національно політичних стремлінь
до заволодіня західними українськими обла-
стями, тим більше, що до приміщення кадри
польських легіонів було доволі місця в захі-
дній Галичині або в одній з західно-австрій-
ських провінцій.

Наконець поставив д-р Баран слідуочі
резолуції:

**I. В справі нашої тактики супроти нового
правительства.**

Народний Комітет, вважаючи покликане
першого в історії Українця до керми в ав-
стрійським правительстві за факт сам по собі
політично додатний, не бачить причи-
ни до зміни опозиційного ста-
новища українських послів в ав-
стрійським парламенті проти но-
вого правительства, а то з уваги,
що в східній Галичині остає дальше в нена-
рушеній повноті дотеперішне польське пано-
ване над українським народом. Народний
Комітет протестує рівночасно як найрішучі-
ше проти обсади і дальшого існуваня так
званого міністерства для Галичини, котрого
існуване нехтує засаду конституційної рівно-
правности українського народу і його дер-
жави і непосредности.

**II. В справі приміщення польських легіонів
на українських областях.**

Народний Комітет протестує як найрі-
шучіше проти приміщення кадри польських
легіонів в східній Галичині і проти евентуаль-
ного ужитя польських легіонів на украї-
нських етнографічних областях. До сего спо-
нукують Народний Комітет причини націо-
нально політичної натурн і увасажене доте-
перішню історією побоюване, що евентуаль-
но ново окуповані при спілзуачні польських
легіонів українські землі готові поділити су-
мну національно політичну долю
Волині,

Над постановленими резолюціями відбулася ширша дискусія, в котрій забирали голос посол д-р Сидір Голубович, о. посол Степан Онискевич, о. совітник Александер Стефанович, пп. Юліян Січинський, д-р Степан Федак, д-р Василь Щурат, д-р Лесь Кульчицький і референт д-р Баран. Всі бесідники одностайно ствердили, що фактично нема ніякої зміни в поступованю правительства супроти Українців в східній Галичині.

з фактами урядового усування навіть української мови з українських громад, як се зробив недавно мостиський староста д-р Трембалович з українською громадою Чернева. Треба усунути зі східної Галичини польську управу і польських урядників шовіністів, як се свого часу зроблено з покликаним першого польського міністра, усуваючи тоді рівночасно німецьких урядників з Галичини.

Обі висше наведені резолюції прийнято одностайно.

Іменованя в східно-галицькім судівництві.

Наконець обговорив д-р Степан Баран послідні іменованя в східно-галицькім судівництві, стверджуючи, що президент львівської апеляції п. Червінський продовжує дальше іменоване москвофілів на видні становища в судівництві мимо сумних політичних досвідів, які австрійська держава зробила з польськими пупіями в роді Куриловича, Павликова з Самбора, Лукавського з Тернополя і много інших, що опинилися в австрійській в'язниці, або в Ростові над Доном. При послідних іменованях поминено всіх свідомих Українців (ся практика стремить до деморалізованя українських урядників), іменовано або явних москвофілів, або людей невиразних зі шкодою заслужених в судівництві Українців. Треба отже побоювати ся, що при іменованях президентів і віцепрезидентів окружних судів (а також і начальників повітових судів, це на околу 130 осіб було всего кількох Українців) в східній Галичині давня практика продовжить ся дальше. Справа дуже пильна, бо вакує більшість президентур і віцепрезидентур і багато повітових судів. Укр. Парляментарна Репрезентація повинна в тій справі поставити відповідне до магане у міністра д-ра Шауера.

Прийнято одностайно слідуочу резолюцію поставлену д-ром Бараном:

Народний Комітет стверджує, що при послідних іменованях в окрузі львівського висшого суду краю поминено зовсім свідомих судовиків Українців, що іменовано натомість москвофілів або людей національно невиразних зі шкодою судовиків Українців. З сеї нагоди Народний Комітет визнає Укр. Парляментарну Репрезентацію, що би безпробовно предложила міністрови судівництва відповідний протест з домаганем, що би на початку становища в східно-галицькім судівництві при нагоді найближших іменовань покликано до керми судами окружними і повітовими відповідне число Українців, так, що би в президії кожного окружного суду в східній Галичині як не менше і в президії висшого суду краю у Львові засідав безуслівно судовик Українець та що би начальства повітових судів обсаджувано рівнож судовиками Українцями.

Нове міністерство Зайдлера.

Дня 30. серпня с. р. цісар Карло I. іменовав нове стале правительство під проводом дотеперешного президента д-ра Зайдлера. Іменовано слідуочих міністрів: е д-р Л. Цвіклінський о. г. о., дотеперішного управителя міністерства просвіти, міністром просвіти, д-р Карла бар. Банганса, дотеперішного управителя міністерства залізниць міністром залізниць, д-р Гугона Шауера дотеперішного управителя міністерства судівництва міністром судівництва, Емілія Гомана управителя міністерства публичних робіт міністром публичних робіт, д-р Фердинанда бар. Віммера управителя міністерства краю оборони полевого маршалка поручника Карла Чапна міністром краю оборони, професора уні-

верситету, радника двора д-ра Фридриха бар. Візера міністром торгівлі, властителя більшої посілости тайного радника Ернеста гр. Сільва-Таруку міністром рільництва, дальше міністрами: дотеперішного у правителя міністерства торгівлі, президента центральної статистичної комісії д-ра Віктора Матаю, секційного шефа д-ра Івана Жольгера, секційного шефа д-ра Юлія Твардовського і професора університету радника двора д-ра Івана Горбачевського.

Міністри д-р Матая і д-р Горбачевський будуть кермувати приготівними працями для утвореня міністерства суспільної опіки з одної сторони і міністерства публичного здоровля з другої сторони, які будуть основані після їх предложень.

Особливим завданем міністра д-ра Жольгера буде від случаю до случаю на бажане ради міністрів без нарушеня компетенції ріжних центральних властей і інших адміністративних інституцій займати ся одностайним приготівленем таких адміністративних справ австрійського правительства, звязаних з війною, які доторкають круга діланя більшого числа міністерств, що би облекшити реферат або виготовлене таких справ для рішення на раді міністрів.

Перший міністер Українець.

Д-р Іван Горбачевський,

іменованій саме міністром публичного здоровля, уродив ся в 1854 р. (має тепер 63 роки) в Зарубницях коло Тернополя як син місцевого греко-католицького пароха. До гімназії ходив в Тернополі, медичні студії покінчив у Відні, де й осягнув ступень доктора всіх наук лікарських. В жовтні 1883 р. покликано його як надзвичайного професора лікарської хемії на ново отворений медичний факультет чеського університету в Празі. В грудні 1884 р. іменовано його звичайним професором. В шкільних роках 1889/90 і 1894/5 був деканом медичного факультету, а в шкільній році 1902/3 був ректором чеського університету в Празі, а доси оставав управителем медично-хемічного університетського інституту. Від 1898 р. належить проф. Горбачевський до краю савітарної Ради в Празі, а від 1906 р. до найвисшої савітарної Ради. В 1909 р. став за наукові заслуги членом Палати панів. Проф. д-р Горбачевський як автор численних праць наукових і дослідник в області медичної хемії, заживає слави світового ученого.

В політичній українській життю від хвилі свого покликаня до палати панів брав живу участь в нарадах Української Парляментарної Репрезентації і в переговорах з правительством. Бував також на наших важливіших політичних нарадах у Львові. Є він рідним братом нашого звісного діяча соймового посла з Чортківщини д-ра Антона Горбачевського, тепер адвоката в Дрогобичі.

З нагоди іменованя д-ра Івана Горбачевського міністром Народний Комітет вислав до него слідуочу телеграму:

Міністер д-р Іван Горбачевський у Відні, президія ради міністрів.

Український Народний Комітет у Львові найсердечнійше витає Вас як першого українського міністра в Австрії в надії, що Ви, як вірний син тяжко навіщеного українського народу в сю історичну хвилю візьмете його в оборону в австрійській коронній раді і дорожете йому до здійсненя його національних постулатів в Австрії. — Д-р Степан Баран, секретар.

З приводу іменованя проф. д-ра Горбачевського міністром вислала Українська Парляментарна Репрезентація до него слідуочу телеграму:

Його Ексцеленція Міністер здоровля Д-р Горбачевський в Празі.

Українська Парляментарна Репрезентація пересилає отсим Вашій Ексцеленції щирий і радісний привіт як першому заступникови українського народу в австрійській коронній Раді. Покликане як раз Вашої особи

на се переважне становище дає нам заморучу, що інтереси українського народу знайдуть в коронній Раді щирого і ревного заступника і оборонця. — Президія.

Конституція України.

За київською українською „Робітничою Газетою“ подаємо начерк першої української конституції.

Дня 29. липня (н. ст. с. р.) після двох днів обговорення Малою Радою остаточно прийнято статут Генерального Секретаріату, який встановляє взаємні відносини між сим новим найвищим краєвим органом на Україні і Українською Центральною Радою з одного боку та Секретаріатом і тимчасовим правительством з другого боку.

Сей статут передано телеграфічним шляхом Винниченкови для дорученя тимчасовому правительству й після затвердженя він одержав силу закону як основи Конституції України. Ось сей текст:

На підставі згоди з тимчасовим правительством дня 16 липня (н. ст.) 1917 р. — орган революційної демократії всіх народів України — Українська Центральна Рада, що має підготувати Україну до остаточного здійсненя автономного ладу й довести її до українських Установчих всенародніх Зборів і російського Установчого Зібраня, — утворює Генеральний Секретаріат, який являється найвищим органом управи на Україні.

Діяльність Генерального Секретаріату зазначається тимчасово такими головними пунктами:

§ 1. Найвищим краєвим органом управи на Україні є Генеральний Секретаріат Української Центральної Ради, який формується Центральною Радою, відповідає перед нею і затверджується тимчасовим правительством.

§ 2. Формуване Генерального Секретаріату Українська Центральна Рада здійснює через свій Комітет.

§ 3. Центральна Рада затверджує Генеральний Секретаріат в цілости, висловлюючи йому довіру.

§ 4. В склад Генерального Секретаріату входить 14 генеральних секретарів, а саме секретарі: в справах внутрішніх, фінансових, військових, харчових, земельних, судівництва, освіти, національних, торгів, промисловости, пошти й телеграфу, праці, доріг, генеральний контрольор і генеральний писар.

Примітка. При секретареві в національних справах назначається три товариші секретаря — від Великоросів, Євреїв і Польків. Товариші секретаря в справах свого народу мають право реферату й рішачого голосу в сих справах у Генеральнім Секретаріаті. Товариші секретаря в національних справах затверджують ся Комітетом Ради.

§ 5. Своєю властю Генеральний Секретаріат здійснює через всі урядові органи на Україні.

§ 6. Всі урядові органи на Україні відлягають власті Генерального Секретаріату.

Примітка. Генеральний Секретаріат установляє, які органи, в яких межах і в яких випадках мають зносити ся безпосередно з тимчасовим правительством.

§ 7. Всі урядові посади на Україні, коли вони не виборні, наміщаються Генеральним Секретаріатом або підвладним йому органами.

§ 8. При тимчасовім правительстві має бути державний секретар (штатсекретар) для справ України, якого призначає тимчасове правительтво по згоді з Центральною Радою.

§ 9. Державний секретар має шильнувати інтересів України в усій роботі тимчасового правительства й в разі потреби переслати законопроекти через Генеральний Секретаріат на розгляд Української Центральної Ради.

§ 10. Генеральний Секретаріат передає на санкцію (затверджене) тимчасового правительства ті законопроекти, які розглянула й ухвалила Українська Центральна Рада.

§ 11. Генеральний Секретаріат передає на затверджене тимчасового правительства тимчасові фінансові обрахунки видатків на

потреби України, які розглянула й ухвалила Українська Центральна Рада.

§ 12. Тими коштами, які надходять на рахунок Української Центральної Ради, розпоряджується Генеральний Секретаріат по бюджету, ухваленому Українською Центральною Радою.

§ 13. Генеральний Секретаріат ті справи, які він вважає найважливішими, передає на розгляд Української Центральної Ради.

§ 14. Діяльність Генерального Секретаріату, відповідального перед Українською Центральною Радою, контролюється нею шляхом запитань по всім справам.

Примітка: Порядок запитань має бути зазначений окремим наказом.

§ 15. В перервах поміж сесіями Української Центральної Ради Генеральний Секретаріат відповідає перед Комітетом Української Центральної Ради, який виконує всі її функції окрім назначеної в § 3-ім.

§ 16. Коли Генеральний Секретаріат не згоджується з постановою Комітету в якій небудь справі, остання переноситься на розгляд Української Центральної Ради, яка скликається негайно.

§ 17. Коли Українська Центральна Рада висловлює недовіру Генеральному Секретаріату, він подається у відставку.

§ 18. Всі акти Української Центральної Ради й Комітету контрагуються Генеральним Секретаріатом.

§ 19. Всі закони тимчасового правління мають силу на Україні від дня проголошення їх в Краснім Урядовім Вістнику на українській мові.

Примітка: В надзвичайних випадках Генеральний Секретаріат проголошує їх иншим способом.

§ 20. Всі закони, адміністративні приписи й постанови, проголошені українською мовою, публікуються також і на мовах: російській, єврейській і польській.

§ 21. В справах внутрішнього розпорядку роботи Генеральний Секретаріат виробляє свій наказ (регулямін).

Українське правління

На засіданні Української Центральної Ради в Києві, котре відбуло ся дня 28. липня с. р. під проводом голови професора Михайла Грушевського іменовано новий Генеральний Секретаріат (український кабінет), до которого вибрано:

Предсідателем Секретаріату й секретарем внутрішніх справ Володимир Винниченко (український соціальний демократ), секретар (міністер) рільництва Б. Матрос (укр. соц. дем.), секр. фінансів Х. Барановський (укр. соціальний революціонер), секр. правосуддя В. Садовський (укр. соц. дем.), секр. народної освіти К. Стещенко (укр. соц. дем.), секр. виживлення М. Стасюк (укр. соц. дем.), секр. війни С. Петлюра (укр. соц. дем.), секр. комунікації Г. Голубович, секр. пошти й телеграфів А. Зарубин і контролер Рафес (Жид, член жидівської соціал.-демократ. партії „Жид“), секр. міжнародних справ А. Шульгин (укр. соціаліст федераліст) (замість С. Ефремова, який перед тим ще зреагував). Товаришами секретаря міжнародних справ вибрані: від Жидів Зільберфарб, від Поляків В. Міцкевич. Разом іменовано одинадцятьох міністрів, з того 9 українців, одного жиди (Рафеса) і одного Москаля (Зарубина) та двох заступників (товаришів) міністра міжнародних справ Шульгина — а се Жиди Зільберфарба і Поляка Міцкевича.

Лишаються поки що необсадженими місця секретаря праці і секретаря торгівлі і промислу.

Що тикається генерального писаря П. Христюка, то його уряд у склад секретаріату не включений.

Далше на засіданні було підняте питання про кандидатуру державного секретаря (штатс-секретаря) при Тимчасовім Правительстві, т. с. про краського представника України при російській правительстві в Петрограді. Особу сего затверджує Тимчасове Правління у порозумінні з Центральною Радою

Володимир Винниченко заявив, що Секретаріат на уряд державного секретаря назначив кандидатуру Стебницького.

А. Шульгин повідомляє, що по своїм переконанням Стебницький належить до партії соціалістів федералістів. В літературі він відомий під іменем С. Смутюк й є одним із визначних діячів петроградського Українського Благодійного Товариства.

М. Грушевський подає до відома Комітету, що Стебницький працює вже при Тимчасовім Правительстві в характері представника від петроградської Ради.

Комітет Ради після голосування затверджує кандидатуру Стебницького на державного секретаря для справ України.

Нове українське правління в Києві під проводом президента міністрів (предсідателя Секретаріату) Володимира Винниченка розпочало вже правильну широку діяльність.

В останніх часах що разбільше поширюється думка на Україні, що російське правління не додержити своїх зобов'язань що до автономії (самоуправи) України. Дятого що раз більше Українців заявляється за цілковитим відорванем України від Росії і за проголошенем її державної самостійності.

Українське Бюро в Австрії доносить із Стокгольму: Нове українське правління вже уконституовало ся. Президентом міністрів став Дмитро Дорошенко, бувший генеральний губернатор Галичини. Дотеперішній президент міністрів Винниченко обняв міністерство праці.

Організація української армії.

„Кіевская Мысль“ з д. 31. н. ст. липня повідомляє:

Вчера вернувся у Київ з головної квартири український генеральний секретар для воєнних справ Семен Петлюра і вчера ж таки вложив в Українській Генеральній Секретаріаті справоздане зі своєї поїздки.

Семен Петлюра мав двогодинну розмову з найвищим головним командантом генералом Корніловим.

У бесіді найвищий головний командант заявив, що Київську офензиву ворожих військ не загрожує.

На питанні Семена Петлюри дотично долі населення прифронтових місцевостей найвищий головний командант просив Українську Центральну Раду й Генеральний Секретаріат поробити всі кроки, щоби населення не лишило ся на своїх місцях. Сего вимагають обставини воєнного часу й інтереси самого населення.

Дотично повороту з армії народних учителів найвищий головний командант сказав, що від 1. вересня всі учителі вернуться назад.

Що тикається організації війська, найвищий головний командант обіцяв вибрати розпорядок, щоби у всіх частях на всіх фронтах не робили ся ніякі перешкоди діяльності культурно-просвітних українських товариств і комітетів, широко розширити в армії другий Універсал Української Центральної Ради й декларацію Тимчасового Правління з нагоди угоди з Українською Центральною Радою.

До назначених передше на організації трьох корпусів найвищий головний командант згодив ся додати ще кілька корпусів, а також дивізію кавалерії.

Найвищий головний командант дав обіцянку відкрити у Києві дві українські школи прапорщиків і підготовну школу прапорщиків при українській запасній полку.

Крім того заявив згоду, щоби білобілятники, реконвалесценти і новобранці не висилали ся до чужих губерній, але оставали ся на Україні, а також щоби всі українські військові комітети були признані і затвержені на тих самих основах, що і загально-російські.

„Кіевская Мысль“ з д. 4. н. ст. сирпня повідомляє:

Член Українського Військового Комітету український генерал Кондратович, який прибув з фронту, переказує, що у розмові з ним про Українців жовнірів ген. Корнілов

заявив: „Українці б'ються гарно, дуже гарно, а деякі частини, — славно. При сім ген. Корнілов назвав ці частини.

Формоване окремої української армії в Росії іде скоро вперед.

Наші люди з відбитих областей — поділя і покутя

в справах військових причинків, урльопів, реклямаційних і взагалі адвокатських — нехай звертаються о пораду і поміч до канцелярії адвоката

Д-ра СТЕПАНА БАРАНА

у Львові, Ринок ч. 10.

Світова війна.

Битви на молдавській границі тривають далше. Москалі і Румуни стараються охоронити північну Молдавію, котрій грозить забір через Німців і вдаряють раз по раз на німецькі становища, але безуспішно, поносячи тільки кроваві втрати.

В східній Галичині усталила ся на разі боєва лінія, що йде Збручем від Дністра до Гусятина, а відтак Медоборани в околиці на схід і північ від Тернополя, а далше давною боєвою лінією аж на Волинь. Більших битв в східній Галичині не було нігде.

Натомість на Волині, як згадує звіт російського генерального штабу, розпочали Німці офензиву в околиці Володимира Волинського. Здається, є се тільки марковане офензиву, бо німецький звіт про се нічого не згадує.

Велику офензиву розпочали Німці над Балтійським морем в околиці Риги. Офензива їм вповні вдала ся. Німці побити цілковито одинадцять російську армію і заняли Ригу, велике прибережне місто та найважливішу російську пристань, а рівночасно і кріпость, здобуваючи більше як 150 гармат і нечислимий воєнний матеріал, та забіраючи в полон багато тисячів Москалів. Заняте Риги має величезне значіння, може навіть більше як відзискане східної Галичини, бо загрожує безпосередно столиці Росії Петрограду, що знаходиться від Риги відносно не надто далеко, а в додатку на дорозі до него нема більших природних перешкод. Безуслівно Москалі зачнуть тепер опорожнювати Петроград і столицю Росії перенесуть до Москви. Наконечь заняте Риги скріпить мирові струї в Росії, бо всі в Росії переконані тепер наглядно, що про успіх російського війська не можна вже нині думати і далше проливане крові є зовсім безцільне.

На італійській фронті іде далше вже третій тиждень одна з найкровавіших битв теперішньої війни. Бій іде о гору Монте Сан Габріеле, котра хоронить доступ до Трієсту, що є цілою італійською наступу. Під напором італійської переваги, пересунено вправді відтинок фронту над Сочею на північний схід від Гориці дещо в зад, але Італійцям мимо великої переваги не вдало ся доси проломити наш фронт, которого боронять хоробро австро-угорські війська, між ними і багато українських полків. На инших відтинках італійського фронту нема італійського наступу.]

На Балкані заміжних подій не було. Проби наступу Сербів на Доброполю відперто.

На заході не покінчила ся ще велика битва у Фляндрії, де наступають Англійці і під Вердемом, де наступають Французи. По великих зусиллях і жертвах Англійці і Фран-

цузи віднесли тільки уже незначні успіхи, не проломлюючи зовсім німецького фронту.

Нижче подаємо звіт австро угорського штабу за час від 29 серпня до 4 вересня с. р. включно.

Звіти австро-угорського генерального штабу.

Війна з Росією і Румунією.

(29/8). Фронт Макензена: Наші союзники, які боролись коло Фокшан, здобули вчора приступом село Мунчелуй та відкинули неприятеля поза гори на північ від тої місцевости. Добича вносить понад 1000 бранців, 3 гармати і 50 скоростріль.

Фронт архикн. Йосифа: В долинах Сушіти і Путни Румуни без успіху висувалися вперед. На полудне від Окни австро угорські та німецькі війська відерли неприятелеви сугорб. Взято 600 полонених. Протинаступи відперто.

Фронт кн. Леопольда Баварського: Не було важніших подій.

(30/8). Німецькі полки зробили тревалими свої останні успіхи на північ від Фокшан через вчорашнє здобуте місцевої Ірешті, в якій удержувалися проти численних наступів. На полудне від Окни розбилися неприятельські удари. Дальше на північ на численних відтинках східного фронту змоглася боєва діяльність.

(31/8). Коло Скали в східній Галичині наші війська з успіхом доконали впаду в неприятельські рови.

(1/9). На північний захід від Фокшан німецькі війська відерли неприятелеви на ново боронене завзято становище на горі. Коло Гусатина і Тернополя відперто російські сторожі.

(1/9). Неприятель даремно силкувався протинаступами відобрати нашим союзникам корнети, добулі біля Фокшан.

(3/9). На північний захід від Фокшан і на південь від Окни Росіяни й Румуни знов наступали, але без успіху.

(4/9). На північний захід від Фокшан не вдалися два наступи Росіяни і Румунів. На полудневий схід від Черувців наші війська по завзятій боротьбі здобули сильно укріплені горб.

Німецькі корпуси побідним приступом здобули Ригу.

Війна з Італією.

(29/8). Боротьби одинадцяті битви над Сочою дійшли вчора до особливого напруження. Скаженість італійського наступу була ще нагальніша як попередних днів. Успіх припав безперечно нашому оружию. На високорівні Байнзіца Гайлігенгайт напрасний ворожий удар, попертий батареями всіх родів, які стріляли марнотратно, звернений був передовсім проти області Каль і Подлесець. В тяжких боях, які тревали цілими годинами, наші хоробрі війська мали цілковиту перевагу над масами неприятеля, скріплюваними безнастанно новими відділами. Пізно вночі відперто остатній італійський приступ.

Незвичайно нагальний бій шалів знов о посіданні Монте Сан Габріеле, о яку від днів ведуться горячі боротьби. Коли вечером удалося одній з боєвих італійських груп війти до нашого становища на північній скелі, спав на ній протинаступ відділів полків піхоти новосандецького ч. 20, кошицького ч. 34 і цілейського ч. 87. та розніс її. В наших руках остав штабовий офіцер з 200 жовнірами. Наш огонь повалив дальший наступ, який зачався о півночі без артилерійського приготування на північний схід від Монте Сан Габріеле. Могуча наступаюча філія італійська мала промостити дорогу на схід від Гориці та на північ від долини Віппави. По шестигодиннім артил. підготованню рушила коло полудня італійська піхота на наші лінії. Визначна діяльність артилерії, якій загалом припадає обильна участь в успіхах вчорашнього дня, приневолила до втечі неприятеля, що находився на цвинтарі в

Гориці і коло Гараціна. Зате на Сан Марко можна було відкинути неприятеля по завзятій боротьбі з близька, причім особливо визначилися жовніри другого північно-чеського баталіону стрільців та хорватського полку ч. 96. На вузкій просторі боротьби взяли ми тут полонених, які походять з сімох італійських полків. На високорівні Красу не було більшої боєвої діяльності. Неприятельські летуни навідали поновно Трієст. Кинені на місто бомби не вчинили шкоди, яка заслуговувала би на згадку.

(30/8). Бей над Сочою вчора також велися з найбільшою силою. Оборонці побідно відержали найбільші удари. В області на північ від Каль в поранних годинах не повелись два італійські наступи. В області Подлесець, Мадоні і Брітоф неприятель через цілий день аж до пізної ночі без успіху кидив ноші маси на наші становища. Всі удари розбилися об непохитну витривалість наших хоробрих війск. Між многими середніми, при помочи яких неприятель старається поклати наш опір, виступив вчора новий, на сім терені майже несподіваний. На схід від Брітоф італійська кавалерія кинулася на наші окопи. Приняли її скорострільні і знищили. Нашим борцям на Монте Сан Габріеле день 29 серпня приніс поновно горячі години. Неприятель безнастанно чинив приступи на укріплення. Під вечір удалося йому вдертися в наші рови на північній стоці. Коли стало темно, наші війська серед важкої непогоди перейшли до протинаступу. Нова боротьба закінчила ся безладною втечею італійців. Також на схід від Гориці напір неприятельських війск ще не зменшився. Коли перед полуднем відперто лише поодинокі наступи, пополудни неприятель, по кількогодиннім барабаннім огням, виконав масовий наступ широким розміром. Область Сан Марко на йшла ся знов в огнищі боротьби. Тут подібно як на всіх точках між Сан Катеріна і Вертойба, багнетами та ручними гранатами відержали ми наші лінії. Коло Костаневіци наш фронт по успішнім нападні на неприятеля посунувся дещо вперед. Побіч інших війск в остатніх боях також відділи полку ч. 10. (Перемішль) і ч. 48. (Надь Каніча) на йшли нагоду особливо визначити ся. Криваві втрати неприятеля невичайно важкі. Число бранців, полонених від початку битви над Сочою, перевищає 10.000. Неприятельські летуни бомбардували вчора Трієст вдруге, а нині втретє протягом 48 годин. Жертвою летунів впала певна кількість мешканців, а певна кількість приватних домів потерпіла шкоду.

(31/8). Неприятельські летуни наступили вчора по раз четвертий на Трієст. Не було шкоди, гідної уваги.

На високорівні Красу був відносний спокій. В області Красу обильне в жертви поражене приневолило італійців перервати бої, що наші використали, щоби звести кілька неприятельських гнізд, які ще остали. Рівнож на північ від Кам по ранній невдачі кількох відокремлених ворожих наступів, не було через день більшої боєвої діяльності. Тим нагальніше кинулись італійські дивізії на фронт, що розтягається між названими відтинками, на наші становища коло Подлесець, Мадоні, Брітоф і на Монте Сан Габріеле, яке від 7 днів находить ся в осередній точці боїв над Сочою. Знов завдячити треба хоробрости і відержимости війскових відділів зі всієї частий Австрії й Угорщини, що в битві, яка хитала ся то в ту, то в другу сторону, всі становища побідно удержано. Оживлені завсігда свіжим духом наступу, наші відділи — коли сила ворожого наступу дещо змаліла — привели вечером 2 офіцерів і 110 жовнірів як бранців та 2 скорострільні з ворожих ровів коло Брітоф. Так отже і 14 день битви був для наших війск днем успіху. В Катринті не було важніших подій. На південно-тирольській границі на захід від Безецца відерли ми неприятелеви точку опертя. Ті з між італійських жовнірів, які не згнули в боротьбі, попали в неволю.

(1/9). Вчора передполуднем не було над Сочою більших боєвих ділань. Пополудни розгоріла ся на ново битва на численних місцях між Тольмайн і Віппавою. На північ від Каль коло Мадоні і Брітоф відперто сильні наступи неприятеля. Як попередних днів та-

кож і вчора було Монте Сан Габріеле тереном завзятої боротьби. З півночі і з заходу напали на нашу хоробру залогу наступаючі переважуючі значно що до числа. Точка ваги цілої битви находила ся на північній стоці гори. Наша піхота висша понад всяку похвалу відперла всі приступи, виконуючи кількратно протинаступи. В Гориці і в долині Віппави після нагальних атаків огневих наступило кілька атаків піхоти, які всі без виймку відперто. Наші відділи атаків здобувши на схід від Гориці часті італійського рова, привели 6 офіцерів і 140 жовнірів як бранців, та добули 4 машинні карабіни. — Трієст знова був цілю неприятельських летунів. Епископська палата ушкоджена.

(2/9). Отверте місто Трієст навістили вчора неприятельські летуни, які разом кинули 10 бомб.

Над Сочою не було вчора більших боїв. Італійські наступи частинні на височині Байнзіца — Гайлігенгайт, біля Гориці і Ямяно розбили ся і стрінули ся з успішною відповіддю наших атаків війск. В області Монте Габріеле наші гармати здержали неприятельські маси. Вночі з 1. на 2. вересня остало ся в руках хоробрих оборонців 10 офіцерів і 315 жовнірів з шести італійських полків.

(3/9). На Монте Сан Габріеле підприємтя наших війск, виконані досвіта, довели до оживлених боїв, які мали для нас корисний хід. По полудні і вечером розбили ся на північній стоці гори сильні італійські наступи. Також на схід від Гориці і коло Ямяно даремні були наступи неприятеля. Італійські летуни обкинули бомбами кілька місцевостей на західній побережжю Істрії. Ескадру неприятельських кораблів, яка наближала ся до Трієсту, прогнали наші гідропляни перед осягненням цілі.

(4/9). Вчорашній день минув без більших боїв піхоти. Вночі відперли ми італійські наступи коло Каль і Мадоні. Від нині рано наші війська на північній стоці Монте Сан Габріеле ведуть знов завзяту боротьбу. Неприятельські летуни заатакували знов Трієст.

Красивий адвокат і оборонець в наших справах

Д-р Степан Баран

у Львові, Ринок ч. 10, дім Прогресу, I. поверх

приймає справи кримінальні, цивільні, виготовляє представлення до повітових комісій причинкових, вносить жалоби до адміністративного трибуналу, виготовляє просьби о урлоп для жовнірів і взагалі волагоджує всі справи, які входять в круг адвокатської канцелярії.

Нові думки про щастя.

Здоров'я се вислід думання *).

Сказав мислитель Cartwright (Кертврайт) що благородність духа ліпше лічить рани, ніж всякі бальсами, а професор університету William James (Вільям Джеймс) каже: „Ми є свідками розвитку нових ідей (думок) в справі лічення при помочи суггестії (вмовлення, вговорення). Сі ідеї можна назвати здоровими, бо вони вчать, що кождий з нас має в собі силу, котра може дозволити нам, не звертати уваги на рідні, які доси приносили нам багатогризот, а замість того дозволяє нам, викресати у себе довіре й погоду ума, міць і пружистість духа“.

Лучають ся навіть люди хорі на дуже тяжкі хороби, як пр. на рака, котрих лікарі уважають за невилічимо хорих, а котрі мимо того силою духа перемагають се і провадять погідне та діяльне жите.

*) З книжки американського філософа Маркса.

Дуже мало людей розуміє, що здоров'я тіла залежить від здоров'я думок. Кожда наша думка має свій вплив на наше тіло. І так зависть, жадібність і надмірне самолюбство ділають на селезінку й утробу, ненависть і гнів викликають хвороби нирок, а заздрість ділає шкідливо не тільки на хворобу, але й на серце. Таксамо шкідливо ділають на серце жорба, гризота і неспокій. Тисячі людей умирають через те, що довготривала зависть розстроює їх ум і викликає хвороби серця. Англійський лікар dr. Snow пише в лондонському медичному органі „Lancet“, що більшість випадків хвороби рака, особливо на грудях і матиці походять з довгої гризоти і страху. А др. Churton пише в British Medical Journal, що жовтачка се вислід тривоги й жаху. Визначна лікарська повага др. Murchison каже: „Я був здивований, як часто люди, що хворіють на рака в утробі, подавали самі за причину своєї хвороби довгу гризоту. Ті випадки надто часті, щоб уважати їх за випадкові. Інший лікар пише в своїй книжці: „Скірні хвороби се вислід сильних потрясень духа. При всіх тих хворобах, подібно як при раку, падачці й божевілю, треба шукати первісної причини. Дивно, як побіжно розглядають справу залежності тілесних хоріб від духових впливів“.

Хто вічно думає про свою хворобу, той не може відзискати здоров'я. Все треба думати про здоров'я. Не говори про своє здоров'я нічого такого, чого собі не бажаєш. Багато людей терпить через те, що вмовили в себе, немовби мали якусь дідичну хворобу. Коли в родині були сухоти або рак, то такі люди вмовляють в себе, що й вони мусять захорувати на ті самі хвороби, через що гризуть себе й самі зменшують свою відпорність. Страшно жите такого чоловіка з упиром-страхом у нутрі. Той страх нищить його здоров'я і все ставляє йому перед очі привид смерті та й дає думку: ти не жити-меш довго, бо маєш в собі смертельне насіння. Такий страх потрафивби знищити силу й енергію навіть такого чоловіка, як Наполеон!

А прецінь той страх непотрібний і часто зовсім безпідставний. Навіть дійсно хорій чоловік, коли відверне свої думки від хвороби і зверне їх у напрямі радісним, веселим, здоровим, то скорше вилічить ся, чим найліпшим ліком. Бо здорова думка лічить найкраще.

Багато людей вмовляє в себе хворобу, жалуючи ся вічно: „Не маю апетиту“, „ой, недобре чую ся“, „кепсько зі мною“, „я не спав сеї ночі“, „я вичерпаний“, „знаю, що щільний день буде зі мною зле“ і т. д. Повторяючи в колісцях такі зітхання і повірнви в них — чи ж можеш бути здоров? „А слово стало ся тілом“, як каже св. Письмо. Ми самі ослаблюємо себе і нищимо свою силу відпорності, думаючи й балакаючи вічно про хворобу та в той спосіб викликаючи й підтримуючи хворобливий стан.

Як би ти мав у своїй душі постійний ідеал (образ) сили, свідомости й здоров'я та совершенства, словом ідеал чоловіка, яким він повинен бути, а не яким його зробило життя, гріх і переступство законів, — то ти не знав би ні слабости, ні хвороби. Бо дума не про річ чисті і здорові та віра в них дає здоров'я. До недавня толкували лікарі нестравність жолудковим забуренням; а тепер знаємо вже, що нестравність се в першій мірі вислід забурень духових, вислід журби, страху і зависти. Прийде час, коли зависть, заздривність і самолюбство уважатимуть хворобами; за які платити вємо болями. Люди не знають ще, як тяжко оплачують своє самолюбство фізичним (тілесним) терпінням.

Хто все думає про хворобу або про те, що має нахил до хоріб, той заколює гармонію свого тіла і зменшує його відпорність. Бо кожда така думка дразнить і робить нервовим подібно як гнів, ненависть і зависть, викликає зле травлення і злий обіг крові та згодом допроваджує до забурення всіх тілесних функцій (ділань). Ум се перший творець здоров'я і для того наше тіло ніколи не вийде поза той духовий образ здоров'я, який утворимо в собі. Поки модель нашого здоров'я буде кепський, поти не осягнемо цілковитого здоров'я. Бо здоров'я се передовсім вислід наших думок. Тимчасом люди думають, що здоров'я се щось наперед призначеного нам. Але чомуж не думаємо, що

таксамо призначене нам зване і поведжене в ній, — тільки вибираємо собі зване, переходимо з одного в друге, шукаємо ліпшого для себе, образуємо ся і вчимо ся літами. Бо знаємо, що хто відповідно вивчить ся, тому лекше виконувати опісля вибрану працю, лекше жити. Але в утраваленем свого здоров'я, від якого властиво все залежить, не завдаємо собі тільки труду.

Тимчасом якість і „намотність“ нашої праці залежна від здоров'я, бо мірне здоров'я десять разів збільшує нашу творчу спосібність, деє нам запал до праці, сильну постанову, мідь до виконання і загострює нашу спосібність до оцінювання ріжних річий, Яки ми все те мали постійно перед очима, то дбали б передовсім о утраваленне здоров'я. В тій цілі треба мати добру методу, а значить — спосіб. А сей спосіб, ся метода полягає на тім, що треба все думати про здоров'я, говорити про здоров'я, мати в своїм умі ідеал (образ) здоров'я — словом робити те, що робить добрий правник, який думає про право, говорить про право, читає про право, окружає себе правничою атмосферою.

Здоров'я се в значній мірі моральне питання. Для нього не вистарчить упорядковане жите. Треба ще мати в своїм умі здоровий напрям думок. Бо здоров'я можна утравалити тільки через думане про здоров'я, а не про слабість, про правду, не про блуд, про любов, не про ненависть, про заміри будуючі, не руйнуючі. Важний чинник в утраваленню здоров'я се довіра. Для того будь глибоко переконаний, що можеш утримати ся при здоров'ю при помочи добрих і погідних думок. Поки сумнівати меш ся про своє здоров'я, не будеш зовсім здоров. Бо думка се будівничий тіла нашого. Для того не давай злим думкам доступу до душі своєї так само, як не даєш доступу до огорода свого тим, що його нищать або занечишують.

Прийде колись час, коли хворобу і терпіння уважати муть за доказ, що наші думки були недобрі і що через те покутуємо та поносимо кару. Вже тепер є люди, що соромлять ся, признавати ся до хоріб, бо знають, що се значить все одно, що признати ся до гріха. Людина признана до повного, дільного жита, а не до того, щоб зойкати, терпіти і нарікати. Коли збудемо бодай блиск прочуя нашого високого призначення, тоді відсунемо від себе просто всяку можливість хоріб і жите наше буде одною безпереривною радістю. Чоловік будучини буде бухати здоров'ям і радістю, як рожа красою і запахом. Як мати не тільки здорові думки, то немати-ме в собі нічого нездорового. Бо чоловік є тільки вірним відбитем, „подобієм“ своїх думок. Думки витискають на нас свої сліди. Радіс-а думка не може створити смутку, здорова думка не може викликати хвороби. А довга думка про тривогу не може творити в нас відваги і довіря.

Одн славний лікар сказав, що в людині є щось таке, що ніколи не розить ся, не хорює і не умирає. Се та божеська сила, що лічить наші хвороби. Як ми її назвемо — се пусте. Чи ми назвемо її Богом, чи Христом, чи силою природи, — але се важне, що вона є, що вона підтримує жите, що вона лічить і що вона не старієт ся в нас. Се та сама сила, що покликкала нас до жита. Як погодимо ся в душі з тою силою, то осягнемо щасте; як не погодимо ся з нею, не осягнемо його. Се одинока правда нашого жита й істнованя.

Ржа, що нищить струни музичного інструменту, не може знищити права гармонії, яке кермує музикою. Терпіння, що нищить наше тіло, не може знищити в нас той правдивої, одної сили, що не підлягає ні старости ні хворобі. Великий німецький лікар сказав, що в людині є щось недоступного для хоріб, щось незнищимого і не смертельного як Бог.

Чоловік се дух і гилля до утравалення здоров'я се постійне думане про ту божеську силу в собі, постійне товаришуване з нею. Се основа всякої гармонії. Будь же переконаний, що та божеська сила, яка є в тобі, се взагалі одинока сила у вселенній, а всяка твар і всяке жите з неї впливають.

Володимир Хронович.

Перешкода.

Перейшли одну гору і другу, якусь прогалину і вступили на добре ім знаний кілець. За тим кілцем була їх позиція і сею дорогою, якою ішли, могли за годину вже бути на місци. Та нараз побачив Василь баракі полевового шпиталю, пірвав Федька за рамя і гейби хотів намавляти його до якоїсь крадежи, або рабунку, відізвав ся шепотом.

— Чуєте бра, не йдім сюди! Тамки в отсім шпиталю є один лейтнант Русин і якийсь оберарцт. Нехай ім кадук маму сколе. Не йдім, присяйбо, не йдім. —

Федько видивив ся на Василя, мовби став сумнівати ся о його здоровім розумі.

— Та чого? Ідіть до чорта! Тим ліпше ще, що Русин. —

Василь махнув рукою.

— Дякую за раду, але, до чорта, сюди не піду. Ідіть самі. Наложу і пів милі дороги, але там вже і ноги не покажу. Петед місяцем бра' живіт болів, шом аж в пятах чув біль, але до дохтора я не пішов. Готов би був післати мене до тих бараків, а там той лятнант і той оберарцт. Ні, ні бра'. Кусав я пальці, каміне кусав з болю, але таки не пішов. Як хочете, так йдіть самі, але не зі мною. Сервус. —

Завернув з дороги і подав ся на побічну стежку. Федько, хоч не хоч, поплентав ся за ним. Відстрасала його що правда далека дорога, але за се більше і то сто разів більше манив товаришів наплечник. Грубий, повний і товстий як пампушок всміхав ся до Федька і манив його, як дівчина залюбленого хлопця.

За хвилию присіли і Василь здіняв на плечник.

Запукали до флящини і забрали ся до пирогів.

— Гм, видите, — відізвав ся Федько, закусуючи смачним пирогом. — Ано то весь чоловік у вас розуміє, але то щосьте завернули з дороги і пішли на вманці, так ані на пів мізерного цая. От возьмім се, щосьте мене скомпромітували так з тою житнівою! Христе святий, що не дивую ся вам і від широго серця пробачаю. Спирток бож то смуток! Ух! Нехай го кадук трісне. Я і сам інакше не був би зробив, але то з тим шпиталем, ані руш в тім мені не йде. —

Василь розкусив пиріг, приложив руку під щоку, мов під чашу і гірко, гірко усміхнув ся.

Ех бра, ліпше не згадувати тої історії. То така сумна згадка, що ще й нині стараєт ся за ню. Ах! —

Гм, гм, цікаве;

Ай ще й яке цікаве. Було то знаєте акурат перед самим Йорданом. Відморозив я ноги на фельдвасі і мене від абшубовали на долину. На двох колісцях привезли до тамтого шпиталю і занесли до якогось оберарцта. Дивилось, а до него підходить якийсь молодий ше лятнант і каже. — „Слухай Осипе! Заложім ся, що сей чоловік Русин“. Мені стало ніякого.

Лятнант підходить до мене і питаєт ся: Ви Русин? — Ні, кажу, Поляк. — З якого повіту? — З Камінецького. Який вас піп хрестив? Польський чи руський? Брешу, що польський! Та оберарцт почав сміяти ся. „Ну, Славку, нема що, програв“. —

Та лятнант, нехай Господь не бере йому се за гріх, простягнув руку до моїх сподень і витягнув сей проклятий листок, на яким записаний родовід кожного жовніра. „Но Осипе!“, каже, дивись, гріхіш католиш“. Мене мало що шляк не трафив. Лятнант почервонів, приступив до мене і віддав мені листок назад. „Слушайте, сватку“, каже до мене. „Дам вам зараз десять корон, як між тими народами знайдете мені другого такого чоловіка, щоб так безлично заперечував свою народність, як ви“.

— І пішов бра' між них, та став питати: „Ти що? каже. Чех! А ти що? Словінец. А ти що? Серб. — каже. А ти що? Італієв. — Видите. — каже до мене. „І скажіть так самі, сватку, що ви є? — Мені стало стидно і кажу „Русин“. Лятнант став сумний, гейби отсей Христос на Голгофті.

ПОЗИТ — Українсько німецький САМОУЧОК укладу проф. Онуфрія Солтиса (4-те побільшене видане). Книгарська ціна у Львові і на провінції 2 К. — з поштовою пересилкою на полевій почті К 2.20, на звичайній поручено К 2.50 (5 штук К 10., 10 штук К 18., вже оплачено). Висилки лише за попереднім надісланем готівки, за посліплатою о 70 с. дорозше. Висилаю також Церк. Співаник з нотами на 4 голоси за 1 К., — Перли, шутки та вигадки, ціна К 1.20. Замовлення і гроші належить висилати на адресу: А. Окпиш, Львів, ул. Кадецька ч. 4.

„Ви де відморозили ноги?“ питає мене. Кажу, „на фельдвасі. „Де?“ „На П...“ „А що ви за службу вивопнювали там?“ питає мене. Кажу рихтик то в:о, о чім нас вчили! „Видите, сватку“, каже до мене ляйтнант. „І за се що ви сторожили над цілою трупю, за се, що ви мимо сего, що вам мороз докучав і поранив ноги, то ви не зійшли з свого місця, мимо сего, що вам смерть гляділа в очи, мимо сего, що ви вірно повнили свою службу, до якої покликана вас ваша держава, ви нині стидаете ся признати до своєї народности. І чиж вам не встид? І чиж ті люди не погорджують нині вами?“ Кажу вам бра' лекше булоб мені, колиб сей ляйтнант завів був мене де в який куток і випарив за се порцію, як мав мене так мучити.

Потім прийшов ще якийсь регіменцарцт. І той ляйтнант, той оберарцт і той новий мутрували чоловіка, що аж страх. Чорт зна чому, але гемайним керлем мене звали, а я присяй бо, як жию, не чув ще, щоб Українець коли керлом звав ся.

Федько попав в злість.

Цілком слушно, бо з вас таки правдивий дурень. Нехай Бог сему ляйтнантови рідним батьком за се буде. Як бачу, є ще люди, які любать свій рідний край і свій бідний, темний нарід. Ідїть вже самі сею дорогою. Я не піду. Іду назад, щобі бодай з близька придивити ся сему чоловікови.

І не кажучи ні слова, встав Федько і мочвзлав назад.

Василеви стало ніяково. Хотів побічи за товарищем, але роздумав ся. Завязав на шлеуник, закинув на себе і поплентав ся дальше.

Над Цуня Торга клало сонце свою кучеряву голову до сну.

Прашав його блідий, турецький місяць. Сей зійшов тихонько над Тестом і почав будити зі соняшного сну золоті і срібні зорі.

Італійські батерії зачали нічний ноктурм. Басували їм австрійські пятайцятки.

Оживали гірські дороги і долини.

Сгавали люди зі сну і з тучю слали свій зір за золотим сявом.

На них ждала пряма, страшна тривога і темним смутком наповнила їхні душі.

Під таку хвилю прийшов Василь на нозицію і замельдував ся у свого оберєгра.

Федько зістав ся в шпитали і веселив свою душу рідним та теплим словом молодого ляйтнанта.

НОВИНКИ.

Відручне цісарське письмо до митрополита гр. Шептицького. Урядова „Віденська Газета“ оголосила отсе відручне письмо цісаря до митрополита гр. Шептицького: Любий Архиепископе гр. Шептицький! В часі важкого досвіду, який спав на Ваш вузший родинний край через прихід неприятеля, Ви неустрашимо і мужно доховали вірности, слюбованої Церкві, Цісареві і Державі та в підданем себе знесли Ви також утрату свободи. Ваш поворот до вітчизни дає Мені милу нагоду у вдячнім признаню згадати про Ваше готове до посвяти і патріотичне заховане, як зверхний знак, котрого надаю Вам великий хрест Мого ордеру Леопольда з воєнною декорацією. — Райхенав, дня 27. серпня 1917.

Карло в. р.

Митрополит Шептицький в Гмінді. Митрополит Шептицький, котрий минушого тижня приїхав з Швайцарії до Відня, бо до Риму італійські власти його не пустили, відвідав дня 1. вересня с. р. табор виселенців в Гмінді. Після торжественного архієрейського благословення митрополит приймав ріжні депутатії української інтелігенції і оглядав шпиталі, захоронки і інші заведеня, всюди жотішаючи і благословлячи вірних. Вечером митрополит відправив в церкві вечірню і до

пізнього вечера відбував сповідь. Дня 2. вересня відправив митрополит в церкві табору богослуженє і виголосив проповідь. У Відні був митрополит Шептицький на послуханю (авдиєнції) у цісаря у матери цісаря і кількох архикнязів та приймав депутатії ріжних українських товариств. До Львова приїде митрополит в понеділок 10. вересня о пів до другої години по полудни.

Директор „Дністра“ д-р Володимир Охримович в Київі. Бувший посол до державної Ради і директор „Дністра“ наш заслужений діяч — д-р Володимир Охримович приїхав зі Сибіри до Київа.

Наш заслужений посол д-р Евген Олесницький — вернувши з літнього лічення назад до Відня, почуваєт ся на стільки на силах, що міг особисто взяти участь в привітаню митр. Шептицького на двірци в Відні. Стан здоровля д-ра Олесницького вимагає однак дальше старанного береження. Тому невластиво поступають ті, що звертають ся до посла д-ра Олесницького, — як за тих часів, коли він був зовсім здоровий, — просячи о полагодженє преріжних справ, які вимагають особистих заходів. Здоровле чоловіка тої міри, що д-р Олесницький, вимагає береження також зі сторони громадянства і воно не повинно тепер вимагати від нього діяльности, на яку не дозволяє його здоровле. Посол д-р Олесницький, від коли підняв ся з своєї недуги, весь час працює в області історії нашої політики в Австрії. Поза сею переважною працею, яку він сам собі вибрав, наше громадянство не повинно тепер жадати від нього ніякої іншої діяльности, аж він не приїде вповні до здоровля, що є найгорячішим бажанем всего українського народу.

Посол Тимко Старух в Київі. З вивезених трьох українських парламентарних послів двоє на весні с. р. по вибуху революції вернуло домів (посол д-р. Теофіл Окуневський з Київа до Городенки, а посол Михайло Петрицький з Винниці на Поділю до Копичинця). В Росії, в далеких Туркестані в Азії, остав тільки посол Тимко Старух з Березан. Заходами Української Центральної Ради вдало ся йому однак дістати ся до Київа, де працює разом з іншими вивезеними або взятими в полон галицькими Українцями в українських місцевих організаціях. Наш повітовий організатор зі Стрийщини д-р Антін Гарасимів, котрому в літі с. р. вдало ся дістати ся до Тернополя, а відси по занятю Тернополя до Стрия, розказує про цікаву промову, котру мав посол Тимко Старух на великім зїзді (конгресі) в Київі Українців-жовнірів і офіцирів. Між іншими точками нарад була справа автономії України. Гадки були поділені, одні були за автономією, другі за самостійністю. Забрав голос посол Старух і дав таке порівнанє: Ви бачили, панове, як в місті веде пан псюка на шнурку. Псюк має деяку свободу, може бігати довкола пана, але тільки так далеко, як стане шнурка, хоч мав би охоту побігати і дальше. Тм паном є Москва, псюком Україна, а шнурком автономія. Як ліпше для псюка є бігати свобідно, так ліпше для України бути вповні самостійною державою. Сим влучним порівнанем посол Старух рішив справу в користь самостійности, бо більшість учасників заявила ся за самостійністю України.

В справі українських січових стрільців. По втратах, які понесли українські січові стрільці під Конюхами в липни с. р., де вони трупами та раненими застелили поле, а значна часть з командантом і з многими офіцирами окружена попала в полон, виявилась конечність доповнити стрілецькі недобитки, відновити формацію легіону і подбати про відповідного команданта. З рамени обновленої Центральної Управи українських січових стрільців інтервеніювали (вставляли ся) в тих справах, голова Центральної Управи українських січових стрільців посол д-р Смаль-Стоцький і заст. голови посол д-р Загайкевич 18. серпня в начальній команді армії у шефа генерального штабу генерала Арца і в дотичного референта генерального

штабу. Відтак, оглянувши всі стрілецькі формації в Розвадові і в Пісочній в днях 20. і 21. серпня, та засягнувши на місці серед стрільців докладних відомостей про стрілецькі справи і потреби, вставляли ся посол д-р Степан Смаль-Стоцький і посол д-р Загайкевич 22. серпня у німецького архикнязя Оскара, котрий є з рамени цісарсько-німецької полудневої армії, в склад якої входять підчинені українські січові стрільці, інспектором вишколу всіх груп австро-угор. корп. Гофмана, до котрого входять стрільці. Вкінці 24. серпня вставляли ся названі відпоручники у команданта корпусу ексц. Гофмана і його заступник. Є надія, що всі порушені справи будуть полагоджені по думці жадань Центральної Управи українських січових стрільців.

Зміна границь тіснійшої воєнної області. Урядово оголошено розпорядок про зміну границь північної області воєнної в Австрії. Винято з тіснійшої воєнної області політичні повіти: Перемишляни, Бібрку, Жидачів, Рогатин, Стрий, Сколе, Долину, Калущ, Ставиставів, Богородчани і Надвірну від 1. вересня с. р. і втягнено їх до ширшої воєнної області. До подорож до сих повітів не треба вже позволеня армії, а вистарчить яка небусть легітимация, хочби громадського уряду.

Подорож міністрів до східної Галичини. Дня 1. вересня виїхали: міністер для публичних робіт Гоман і польський міністер годак д-р. Твардовський разом з радником двора з міністерства рільництва Вікулілем і радником міністерства інжиніром Новотним до Львова, щоби відти удати ся в подорож по східній Галичині і сумежній області Буковини та порозуміти ся там з місцевими чинниками в справі відбудови краю. Подорож буде відбувати ся зі Львова через Березани, Монастирська, Станиславів, Калущ, Снятин, Заліщики, Бучач, Тернопіль назад до Львова, та імовірно буде тривати около тиждень.

Висилка польського легіону на фронт. З Варшави доносять до польських дневників, що всі легіонові відділи відходять на фронт. Після відмови від присяги остало ся небогато. Зовсім уступили зі складу легіону: цілий піхотний полк 1, полк 4, полк 5, одна компанія полку 3, полк 6, полк 1 уланів, 2 швадрони 2 полку уланів, майже цілий полк артилерії. Ладованє до залізничі військових частин, що відходять на фронт, вже почало ся. До Перемишля прибув кватирунковий відділ, щоби приготувити кватири для 8000 легіонерів.

Філія „Сільського Господаря“ в Яворові звиває всіх рільників Яворівського повіту, щоби прибули на нараду в справі відшкодованя за управлені рільничі знаряди, що відбуде в „Українській Бесіді“ в неділю 9. вересня с. р. о 2 ій год.

Справа військових реклямацій. З Відня доносять: На основі рішеня секції міністерства краювої оборони для реклямацій рішаючим моментом для реклямованих аж до 37 року житя є виключно степєнь військової здібности. Тому всі реклямовані з тих річників, байдуже чи вони в приватній чи в державній службі, о скільки їх реклямація буде знесена перед 30. вересня, будуть в осени піддані провірено їх здібности перед військовою лікарською комісією. Оречене тої комісії буде рішаюче для дальшої реклямації. Тільки признані за нездібних до фротової служби будуть на дальший час увільнені і то імовірно на весь час війни. Всі інші будуть покликані під оруже. Для реклямованих зі старших річників побіч степєня здібности буде рішаюча також потреба і конечність реклямацій. Для деяких інституцій, н. пр. банків, будуть ужиті жіночі сили.

Поворот галицьких виселенців. Дорогою на Краків від кількох днів вертають галицькі виселенці з Чех і Морави до своїх повітів. Роблять вони пригнобляюче вражінє: виглядають збідовані, ослаблі. До того висилаєт ся їх не престо домів, а т. зв. етапами. Наслідком того евакуовані наражені на діймаючі терпіня. Ще мало натерпілись біда-

ки на чужині, так мусять в Галичині добути каря.

З Краєвого Союзу Ревізійного у Львові. Всіх членів Дирекцій, Надзирних Рад і Комісій контрольних, а колиби їх на місци не було, то всіх членів наших союзних стоваришень, просимо безплатно подати відомости короткі а докладні про стан їх стоваришень, про стан книг, документів, реальностей, інвентаря та про готівку з поданем хто опікується стоваришенням, під адресою: Союз Ревізійний, Львів, Домініканська ч. 11. — Омелян Саєвич.

Поворот Степанівної з неволі. Німецькі часописи доносять: В транспорті інвалідів, що дорогою виміни прибули недавно до Австрії, а який складає ся з 5 офіцерів і 160 мужи, знаходить ся також одна українська добровольниця, що брала участь в борбі з Росіянами як хорунжий українських січових стрільців і дістала ся в р. 1916 в російський полон а тепер дорогою виміни здорова вертає домів. Справдженя сеї вістки поки що нема.

По причині насильств в Тернополі Російські дневники містять такий приказ начального російського команданта генерала Корнілова: По одержанню від команднта XI. (одинадцяті) армії донесеня про те, що жовніри повіреної йому армії дозволили собі в хвили, як опускали Тернопіль, на рабунки, насилування женщин і дітей, убиваня супокійних горожан. Видано приказ розстрілюваня лотрів без суду. В виконанню того мого приказу визначені окремі відділи розстріляли 14 лотрів на місци злочину. Повідомляючи про те армії фронту, що остають під моїми приказами, — додаю, що я видав приказ стріляти без суду до тих всіх, що будуть рабувати, насилувати і мордувати як спокійних мешканців, так і своїх боевих товаришів, як також тих, що осмілять не виконувати боевих приказів в хвилях рішаючих про долю вітчизни і свободи революції. Не уступлю перед нічим в ім'я ратованя вітчизни від погуби, якої причиною є підле поступоване зрадників і боягузів. Сей приказ прочитати в усіх ротах.

Привернене поштово руху на Поділю. Почтове полуцене з Тернополем вже привернено. Почтові уряди в Тернополі, Козовій, Гусятині, Тисьмевиці, Підгайцях вже відновлені.

До наших Союзних Спілок. Вважаємо всі Союзні Спілки конечно подбати про те, щоби готівка у людей без проценту не марнувала ся; треба стягати до себе вкладки, виплачувати вкладки в рамках мораторії (по 100 К на одну книжочку на один місяць) зглядно після спроможности, стягати уділені позички, покриваючи в першій мірі відсотки, які тепер передавнюють ся в часі п'ять і пів року. Стопу процентову від вкладок треба зараз обнизити низше чотири процент, а зайву готівку відсилати до своєї спілкової централі, до Краєвого Союзу Кредитового у Львові (ринок ч. 10). — За Краєвий Союз Ревізійний Омелян Саєвич.

Українська приватна гімназія в Городенці була отворена від 1. грудня 1915 до 10. червня 1916 і мала шість клас. Потім від 5. жовтня 1916 до 3. липня 1917. В році 1916/17 було з кінцем шкільного року в I. кл. 21, в II. кл. 18, III. кл. 15, в IV. кл. 11, в V. кл. 10, в VI. кл. 10, в VII. кл. 15, в VIII. кл. 9. Іспит зрілості під проводом проф. коломийської гімназії Прокопа Мостовича здали 3. липня 1917: з відзначенем: Сохацький Стефан, односторонно, Боярська Марія, Боярський Кость, Гусак Стефан, Левицький Мирон, Румак Григорій, Француз Василь; більшістю голосів: Крижановський Олександр, Соневицький Волимир. Директор гімназії Антін Крушельницький поробив заходи в справі признаня важним в Австрії сего іспиту зрілості. В біжучім шкільнім році гімназія буде мати 8 клас.

Вписи до української приватної гімназії в Городенці відбули ся в днях від 1—5 вересня, однак приймаєт ся ще учеників цілий вересень. Початок шкільного року 6. вересня. Шкільна оплата 150 кор. річно, вписове 10 кор. Приймаєт ся учеників(миць) від I—VIII класи.

В українській гімназії в Рогатині зачне ся 22. вересня, іспити 18. вересня, але вже тепер най зголошують ся учиники листовно до о. П. Кудрика в Рогатині.

Рада Надзираюча і Дирекція Товариства взаємного кредиту „Хлопський Союз“ повідомляють, що „Хлопський Союз“ зачне на ново своє урядоване від 1. вересня 1917 в домі д-ра Івана Курівця при ул. Салінарній. Години урядові від год. 9. рано до 2. пополудни. — За Радю Надзираючу о. сов. Володимир Петрушевич. За Дирекцію д-р Іван Куровець, о. Микола Янович. 2—2

Ширіть „Свободу“

Оголошення.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

Д-р Д. ФРУХТЕРМАН

отворив канцелярію в Кялуші.

23—1—2

Жито і Пшеницю

під озимі засіви можна замовляти

в Краєвм Союзі господарське-торговельних спілок Львів, Зіморевича ч. 20.

Приймаєт ся лише збірні замовленя разом з цілою громади на приписаних друках, які Союз висилає на жадане враз з поясненнями.

5—5

ДЯКА потрібно сейчас. Зголошення до уряду парохіального в Ляшках завязаних, почта в місци, повіт Рудки.

24—1—3

Машини рільничі

Молотильні ручні і кератові, січкарні, плуги, борони і інші, першої якості подає як довго вистарчить запас, як також удержує репарацийний варстат

Теодер Гуль в Раві руській.

1—3

25.

ШУКАЮТЬ:

Андрій Осадць з Хомянівки і його зять **Андрій Галадрига** з Пасовець — оба з Чортківщини — дають знати своїм родинам і своякам, що они перебувають тепер в таборі виселенців в Гмінді. Их адреса: K. K. Barackenlager in Gmünd (Nr. 0°), B. 117.

A. 27 1—2

Конкурс.

В виду освободженя дальших частий східної Галичини оголошуєт ся додатковий конкурс на принятє злочців до безплатної бурси Ставропігійського Інститута.

Хлопці повинні мати скінчену 2. або бодай 1. класу гімназіяльну, або виділову, а рівночасно безуслівно металічний — високий сопран, досконалий мнзикальний слух, та набуту вже вправу в хоральнім співі.

Дальші услівя: 13. рік житя, гр. кат. обряд. українська народність, відповідна скількість одежи, біля та обуви, книжки до науки і власна постіль в добрім стані.

Поданя питомців при долученю відписів метрики хресту, свідоцтв шкільних і убожества вносити належить до 15 вересня 1917 р., до Ставропігійського Інститута у Львові, ул. Бляхарська ч. 9. а по пробі голосу і слуху, та огляненю стану здоровля, послідує рішене що до принятя.

Львів, дня 1. вересня 1917.

За Ставропігійський Інститут

Др. Федак

сеніор.

26—1—2

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ

Основане 1901. р.

стов. зар. з обм. порукою

у Львові, ул. Домініканська, 11. (власний дім)

дає **Позички** а). на сільські грунти і міські реальности за гіпотекою або без гіпотeki на сплату до 15 літ, б). на векслі, в). на застав цінних паперів і житевих поліс.

Удїл 50 К. Скоря виплата; можливо найнижші кошти.

Т-во приймає **Вкладки** на щадничі книжочки по 4%; довшеречинцеві льокації на умовлений висший процент.

Т-во інформує і посередничить в справах обезпечень на житє безплатно.

Години урядові від 8—2 з пол.

7—10

НЕ ТРЕБА СТИДАТИ СЯ

щоби не стати калікою, хорим і нещасливим, але кому зробила ся пропуклина (брух) на животі, пупці або, що найчастійше буває, в пахвині і може вже опала на діл, — то треба сейчас замовити бандаж а чоловік уратає ся і буде міг здоров жити і навіть і тяжко працювати. Мужчини дістають пропуклину (брух) з праці, женщины при родах і рівнож з праці, а діти від біганя, скаканя, кашлю, плачу, утрудненого виходу стільця і т. д.

При замовленю бандажів треба подати міру ниткою або в сантиметрах, міряючи через бедра або клуби. Описати в котрій стороні находить ся пропуклина (брух) то є: чи коли ноги правої чи лівої, чи може по обох сторонах або може серединою долом живота? Чи опала діл? Як велика? Чи від давна? Вік? Занятя?

Швайцарського систему бандажі коштують від 10 до 16 корон, а з англійськими пружинами і пуками виповнення гумовим пілком від 18 до 32 корон, а також і дорожше.

Бандажі на обі пахи коштують подвійно. Висилає ся дискретно і добре опаковане записляплатою або за попереднім надісланем готівки. Виміну бандажів все приймає ся.

Фабрика бандажів на пропуклину

— М. Л. ПОЛЯЧЕК —

Самбір, 17. — Галичина.

5—6

Оголошення.

Ц. к. Заряд бараків табору виселенців в Гмінді Навша Австрія, визнає отсех всіх низше поданих людей, щоби безплатно подали свої докладні адреси в справі цінних паперів IV. воєнної позички. Кореспондентку треба адресувати так: K. k. Barackenverwaltung, Gmünd N. O.

Гмінд, дня 11. серпня 1917.

За ц. к. управу бараків Д-р **БІЛИНСЬКИЙ.**

Повіт Зборів.

- 1) Пушкар Анастасія, село Ізачів.
- 2) Рукавець Федь, „ Вовчнівці.
- 3) Пігань Анна

Повіт Бучач.

- 1) Сабадаш Спірідіон, село Дубенна.
- 2) Сабадаш Францішка, „
- 3) Барціховська Анна „
- 4) Станбреш Федь „
- 5) Демчишин Йосиф „

Повіт Товмач.

- 1) Тереса Левицька, село Озеряни.
- 2) Хромей Паська,

Повіт Зборів.

- 1) Думанська Анна, село Ізачів.
- 2) Михайловська Параска, „ Вовчнівці.
- 3) Коцинин Онуфрій „
- 4) Піган Йосиф „
- 5) Мазуркович Теодя „ Набарівці.
- 6) Салюк Марія (Васил), „ Батьків.
- 7) Сямро Наталія „
- 8) Ковальська Анна „
- 9) Старик Полягія „
- 10) Бугайський Іван „ Кабарівці.
- 11) Скибин Ганка „ Ярославичі.
- 12) Заборська Катерина „
- 13) Цуп Явдоха (Гната) „
- 14) Бартник Параска (Ваенля) „
- 15) Капоць Яким „
- 16) Рак Варвара „
- 17) Рак Анна „
- 18) Лисак Олена „ Ярославичі.
- 19) Маланчук Яцько „ Кабарівці.

179 2—3

Під Крилами Церков

Все літературна ластівка, яка залетіла до нас із захардонної України.

Оповідане дуже інтересне і веселе.

НАПИСАВ ЗАКОРДОННИЙ УКРАЇНЕЦЬ Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

Ціна 1.50, з пересилкою 1.60.

Замовляти: „Дешево Видавництво“ Львів, Бляхарська 18. II. пов. (ганок).

Кому пропала гроші!

з той причини, що не знав приписів про військові причинки і заосмотрене родин осіб військових, той нехай купить собі книжку написану Володимиром Целевичом, яку видало Краєве господарське Товариство „Сільський Господар“ п. з.:

„Військові причинки і заосмотрення родин осіб військових“.

Книжка ся обіймає 9 аркушів друку і говорить ся в ній про новий і старий причинковий закон, про державні запомаги, про заосмотрене родин офіцерів і військових урядників, про заосмотрене інвалідів і про заосмотрене родин померших жовнірів і офіцерів. Крім сего подано в ній 33 взори прошеня, представлень, зажалень і відкликів.

Один примірник коштує 2 корони на поручену поchtову пересилку треба долучити 65 сот.

Висилає тільки за готівку:
Канцелярія Краєвого господарського Товариства „Сільський Господар“ Львів, ул. Зіморовича ч. 20. і
Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка Львів, Ринок ч. 10.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

Др. Евгеній Гвоздецкий

веде канцелярію

у Львові, при улиці Краєвцівих 6.

РУСЬКА ШАДНИЦЯ

в Перемишлі, вулиця Косцюшка ч. 2.

Принймає і виплачує шаднівні вклади щоденно в годинах урядових. Вкладає опрцентує на 4% починаючи вже від сходу ючого дня по дні зложень аж до посидночного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Шадниці“ можна складати особисто в касі товариства, поchtовими переказами, грошовими листами, чеками поchtової Шадниці, які Дирекція Шадниці на жадане безплатно доставляє, і в філіях банку австро-угор. на рахунок „Руської Шадниці“.

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на прохат літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на есконт векслів. Справи позичок подагоджуєся можливо швидко.

Посередничить у виеднуваню позичок в Гал. Воснім Зав. Кредитовія в Кракові.

Всяких інформацій і друшів уділяє канцелярія „Руської Шадниці“ ул. Косцюшка, Народний Дім, I. пов. щоденно безкористо в годинах урядових від 9—1 год. крім неділя і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Шадниці“, затвердженого через п. к. міністерство внутрішніх справ вкладки в товаристві „Руська Шадниця“ в Перемишлі надають ся до асокації пупілярних, фондацийних і ч. п. капіталів, має отже „Руська Шадниця“ пупілярну обезпеку.

БАЙЦУ ДІПІЯ

— В ПАЧКАХ ПО 83 СОТИКИ —

на заправу 100 кг. збіжа проти сїтти просимо замовляти, щоби уникнути овізень в висилці, прямо в нашій філії в Перемишлі вул. Косцюшка ч. 5. Разом з замовленем просимо надсилати задаток.

КРАЄВИЙ СОЮЗ ГОСП. ТОРГ. СПІЛОК
Львів, вул. Зіморовича ч. 20.

Земельний Банк Гіпотечний

Спілка акційна у Львові

(ул. Підвалі 7.)

Акційний капітал . . . . . К 1,364.000
Резерви 336.000
Власний маєток К 1,700.000

На основі Найвисшого уповаження — міністерства внутрішніх справ в порозумінню з міністерствами скарбу і справедливости затвердило рескриптом з 28. мая 1917 поширене діяльності Банку.

На тій основі Земельний Банк Гіпотечний Уділяє гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах;

вексєлі позички (есконт вексєлів) та позички на підклад цїнних паперів;

Купує і продає всякі варті папери, дає на них зачети і сталі кредити;

Принймає вкладки і опрцентує їх від сходу ючого будного дня по зложенню до дня виплати; виплат можна довершувати без коштів чеками, які Банк розсилає за бажане;

Міняє заграничні гроші, гроші банкноти і виплачує всякі купони;

Посередничить в купнї і продажї, т. є. на замовленне купує і на припорученне продає комісово всякі ефекти, зяряди, машини, товари та земельні посїлости;

Основає і заводить хліборобські, промислові і інші підприємства (також спілкові);

Принймає в переховок варті папери і дороговцїности та завідує ними;

Всякі банкові припоручення переводить під найкориснішими умовами.

Люстратор спілок торговельних

обзнакомлений з кооперативою і вільний від військової служби, знайде зараз занятя в

„Народний Торговлі“

у Львові. Письменні зголошеня з відписом свідоцтв відбутих студій і дотеперішого занятя, евентуально до 15 вересня 1917. Плата після умови. Військові інваліди при повній кваліфікації і способні до повнення служби, мають першєнство.

Дирекція.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ

„ДНІСТЕР“

у ЛЬВОВІ

ул. Руська ч. 20

Телеф. 788.

встановлено при Товаристві акційна форма речень „ДНІСТЕР“ в р. 1895 як діячєв законя о стоваришенкх з р. 1875

Однїальність членів обмежена до одїяної висоти удїлу.

Цїлю Товариства є удїляти своєму членам різними способами „Дністри“ від більше літ.

Відсотки від вкладок 3% річних

без втрученя річного податку.

ВКЛАДКИ

принймає і виплачує Каса Товариства в будових годинах від 8. до 2. в кожний день.

Конта в Почтовій Шадниці 35.211

Дякуює контю в Австро-угор. банку.

Шаднівні вкладки К 5,327.450

Власний маєток 686.383

Уділені позички 4,233.603

Канцелярія Товариства в Перемишлі, вул. Косцюшка ч. 2.

I. 17

КРІВАВОГО РОКУ

ілюстрований альманах на 1917 рік

ЗЛАДИВ

ЯРОСЛАВ ВЕСОЛОВСЬКИЙ.

230 сторін.

55 ілюстрацій.

Між ними:

Вільша новеля „МАРІЯ“ Василя Стефаника.
З посмертної текв „ДВІ ЧЕТИ“ Івана Франка.
Положеного Українця „ПОЕЗИ“ Кобця О.

ЦІНА з КОРОНИ — порто 20 сот. — поручено 55 сот.

Замовляти:

„НАРОДНА КАНЦЕЛЯРІЯ“ Wien VIII., Josefstädterstrasse 43. I. | 8.

Висилаємо оборотко — тільки за готівку.